

Dr. Vincent Hoek
Enterprise Architect (EA), I-Interimrijk.nl,
onderdeel van de Uitvoeringsorganisatie
Bedrijfsvoering Rijk

NOG NET NIET WAAR GEBEURD...

COGNITIEF HELEMAAL ONDERSTEBOVEN

“Goedenavond Dames en Heren, welkom weer bij ‘Zo is het toch ook nog eens een keer!’ Hèt programma, waarin de bezorgde burger bedenkelijke bedenkensels kan voorleggen aan mensen die daarvoor doorgeleerd hebben. Vanavond verdiepen wij ons in de wereld van de Narratieve Oorlogvoering, met datawetenschapper Professor Bert Yte en Frijeitsproeveet Willem Appie” <Beleefd applaus>

“Om eens origineel met Oekraïne te beginnen; we hebben het allemaal gezien. Trekken de Russen zich nu steeds terug, als blijk van goede wil, of worden zij domweg verslagen en zien wij gedisillustioneerde getraumatiseerde pubers mokkend en moordend afdruipen? Staat daar nu een vrouw kleumend voor haar kapotgeschoten huis als illustratie voor wrede Russische bombardementen op burgerdoelen of als slachtoffer van Oekraïens ultranationalisme? Zien wij nu een veroveringsoorlog of een politionele actie tegen Nazi's, met door de VS gesponsorde biolaboratoria die gericht zijn tegen de Slavische volken. Is dit conflict nu een onnodig geschil tussen Rusland en Oekraïne, of een probleem tussen de NAVO en Rusland? Meneer Appie, wat is Uw mening?”

“Nah, meh menink is dat de Russe ook gewoon veiligheidsseisen magge stellen. Kijkt, zolang het imperialistische Westen geen veiligheids garanties biedt aan Rusland, sulen de Russen eenzijdige acties ondernemen, snappie? Voor Rusland is de NAVO een existentiële bedreiging. Moskou ken nie anders dan, ehm, hartelijke militaire steun geven aan de zelfverklearde Repeblieken van Donetsk en

Luhansk en ze ook erkennen natuurlijk. Ruslands plek in Europa mot gewoon gerespecteerd worre. Nie iedereen ist met die Amerikane eens hor. Tuurlijk, tuurlijk, waar gehak wor valle spaanders. Wat je ziet is geen volkerenmort, maar een pfeessioneale pogink om het Vredesverdrag van Minsk van 12 februari 2015 te herstellen. Beetje pan-Europese veiligheid regelen. Kijkt, 40% van Europe is gewoon nou al van Rusland of niettan. Die hele oorlog is de schult fan de NAVO. Net als Covid. Het is gewoon één groot complot! Da gelul over Democratie hacking! Alsof het Westen zelluf geen propaganda gebruik! Denk zelluf schapen!”

“Mja, mmja, Professor Yte?: wat is daarop Uw standpunt?”

“Tja Mevrouw, ehm, ik ben blij dat U mij deze vraag stelt. Dit is nu wat narratieve oorlogvoering doet. Juist, dankzij de Vrijheid van Meningsuiting. Kijkt, om te beginnen bestaat ‘de democratie’ niet. Wat wel bestaat, zijn allerlei democratische Systemen die wij, anno 21ste eeuw, kunnen zien als even zovele informatiesystemen. Informatiesystemen waarin het handhaven van hoge normen voor de kwaliteit, oorsprong, geloofwaardigheid en de waargenomen vrijheid van informatie in het politieke discours noodzakelijk is om de modererende functie van het geheel te waarborgen. Een gezonde democratie dempt juist politieke extremen. Waarheid is hierbij een functie van verifieerbaarheid, niet een opgelegde perceptie op de werkelijkheid. Of het nu gaat om het analyseren van waarheid, van cyberaanvallen, van datalekken of van botmanipulatie van sociale media, uiteindelijk draait alles om de Data en om de datamechanismen die politieke krachten, waaronder de tegenstanders van de

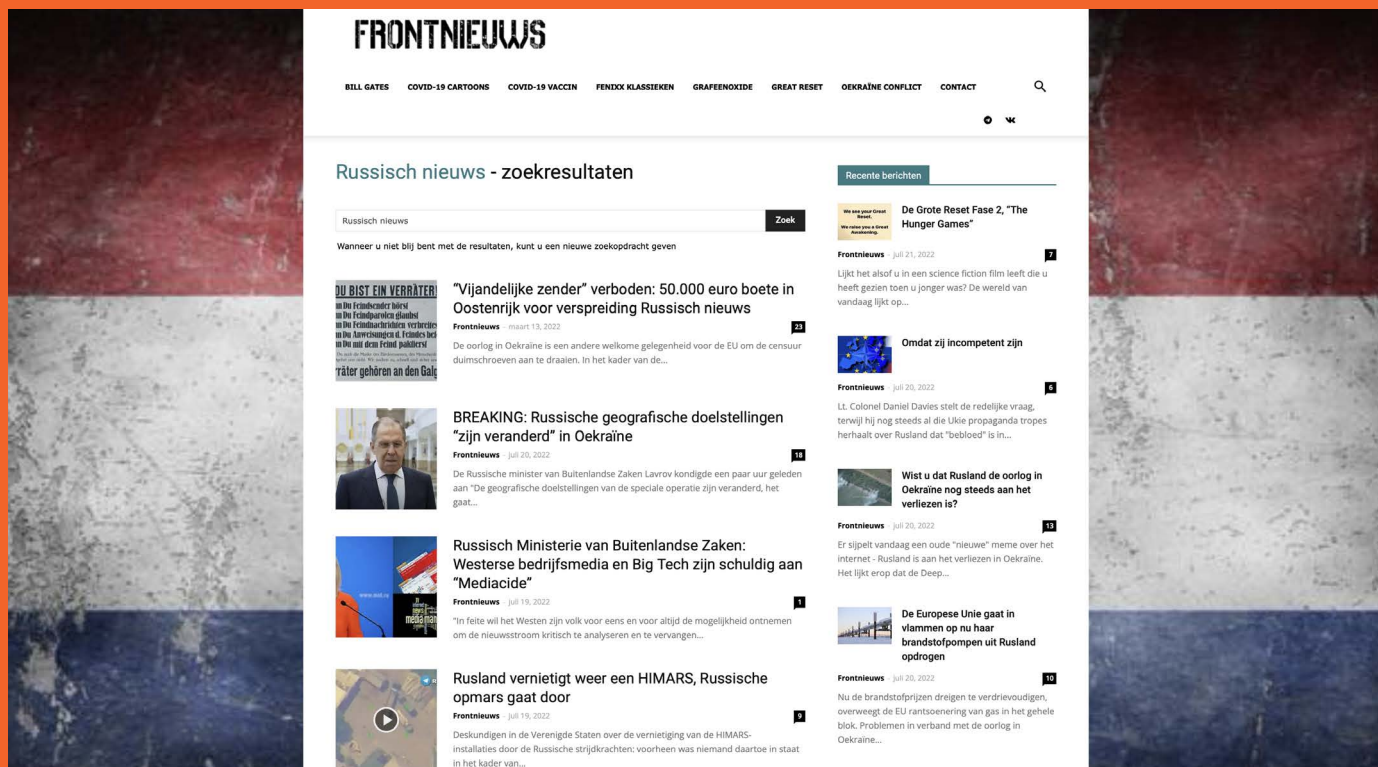

Open Samenleving, zoals het Kremlin, gebruiken om hun disruptieve verhalen geloofwaardig te laten lijken. Samenzweerderige aandachtsgemeenschappen zijn hierbij een essentieel instrument in het arsenaal van tegenstanders van Democratie. Niet meer dan dat. Cognitieve oorlogvoering. Beïnvloeding. De heer Appie wordt gebruikt.”

“Yo goochem! Doet nou ff nie alsof ik simpel ben ofzo. Denk zelluf na!”

“Nou, meneer ehm, Appie, dat is nu juist het interessante: complot-georiënteerde discursieve praktijken zijn erop ingericht om met name kritisch denken te ontmoedigen. Zij doen dit door controversiële inhoud te ‘meme-ifyen’ en door de vijandige weerlegging van externe kritiek aan te moedigen. Het is niet toevallig dat je Poetin zijn eigen populatie hoort waarschuwen voor een Vijfde Kolonne, die nu net precies bestaat uit de mensen die het niet met hem eens zijn. Je zag dit in-group/out-group patroon ook bij Trump. Wie niet voor ons is, is tegen ons en als je tegen ons bent, onderstreept dat meteen mijn verwrongen gelijk dat je niet bij ons hoort en ons dus slechtgezind bent: het is een klassieke cirkelredenering. Digitale media maken het eenvoudig om memes, die speciaal geschreven zijn voor besloten gemeenschappen, door botnets ondersteund, een bepaalde kritische massa te laten bereiken.

Alsof een gifmengsel plotseling overkookt. Het Westerse politieke discours over de inhoud, wordt kunstmatig versplinterd over de assen van demografie, sociografie en psychometrie. In deze maalstroom verdrinken de matigende kenmerken van democratische nuancering in de simplistische noties van goed en kwaad, die je ziet op de flanken en verbreidt door obscure media die aantoonbaar op de loonlijst van het Kremlin staan. De strijd in Oekraïne is hierdoor mede een strijd tussen Open en Gesloten Samenlevingen, tussen Waarheid en Disinformatie, tussen Feit en Leugen. Uiteindelijk tellen slechts intersubjectieve, consistent herleidbare en verifieerbare feiten. Neem de Russische demografie bijvoorbeeld. Het Russische volk toont duidelijk de sporen van de verliezen van WW2, het loslaten van de technische scholing, gezondheidszorg en de gedwongen verstedelijking sinds Brezjnev en de impact van de economische chaos na de Val van de Muur in 1989. Rusland kent een relatief kleine jonge populatie, die al dertig jaar niet meer breed is opgeleid. Immers, zelfstandig denkende jongeren zijn een gevaar voor de staatscontrole. Net zo min houdt een politiestaat van zelfdenkende militairen. Met als resultaat een kwalitatief uitermate teleurstellend trackrecord in Oekraïne. Endemische corruptie leidt daarbij tot de stiekeme verkoop van de eigen brandstof en reserve-onderdelen, tot het koper in hun radio's aan toe, wat weer bijdraagt aan het onvermogen van de Russen om hun troepen te bevoorraden.

Russische soldaten hebben maar beperkt voedsel en weinig brandstof voor kwalitatief slechte voertuigen. Van de 200.000 man waarmee zij de strijd begonnen, zijn er minstens 20.000 gesneuveld en minstens 60.000 gewond, waarmee je nog maar 120.000 man over houdt ... tegenover een bevolking van 43 miljoen Oekraïners, waarvan er inmiddels 4 miljoen gevlucht zijn. Trek daar 2/3e vanaf als kinderen en ouden van dagen en je houdt nog altijd 13 miljoen pislinke gewapende Oekraïners over in een immens land. Als je baas dan weinig humor heeft en Poetin heet, heb je als legerleiding weinig keus dan de lokale bevolking en infrastructuur opofferen voor landwinst en de NAVO-hulp de schuld te geven van inmenging. Voor het Kremlin maakt het niets uit. Dode mensen klagen niet, maar je hebt wel beïnvloedingsoperaties en samenzweringsculturen nodig. De meeste onzin is te herleiden tot maar een paar sites, zoals frontnieuws. Westerse politiek daarentegen bestaat bij de gratie van checks and balances; verfijnde mechanismen die zich makkelijk laten vervuilen door extreme informatie die middels 'klokkenluiders' wordt geïnjecteerd in het populaire discours om bijvoorbeeld steun te werven voor onconventionele kandidaten. Velen zoeken simpele antwoorden. Nietwaar meneer Appie? Hun insulaire digitale gemeenschappen richten zich zelden op entertainment van een divers, voorbijgaand publiek. Nee, de wereld van Willem Appie is een ecosysteem dat juist ijver van de eigen leden stimuleert. Juist die mensen die zelf op zoek gaan naar kennis, maar hierbij in de honingtrap vallen van vermeende gemeenschapskennis als exclusief of speciaal, wat vervolgens de extreme retoriek van hun politici legitimeert. Platformmediadynamiek genereert en versterkt cult-achtige omgevingen en maakt de brede projectie van intern ontwikkelde verhalen mogelijk. Deels versterkt door de

impliciete bedreigingen aan het adres van afwijkende gebruikers die gepaard gaan met de altijd pijnlijke sociale dynamiek van gesloten sociale systemen: uitstoting uit de kudde. Het is daarom dat Russische ouders hun eigen radeloze familie in Oekraïne voor leugenaar uitmaken, als zij selfies maken in een kapotgebombardeerde stad. Dit gevecht gaat niet om Statelijk belang, maar om het belang van een kleine klik kleptocraten die met Oekraïne een greep doen in de graanschuur, delfstoffen, maritieme toegang en jonge bevolking van een soeverein Europees buurland.

De Westerse democratieën zouden niet alleen moeten kijken naar het kinetische beeld, naar de explosies en het leed, maar ook naar het verhaal. Investeer actief in een meta-narratief door het grote geheel zo te kaderen dat de discrepanties tussen wat Staten doen en zeggen duidelijk af te zetten wordt tegen de waarden en normen van de regel-gebaseerde internationale gemeenschap. Neem nou het nucleaire tromgeroffel, dat inspeelt op de psychologische kwetsbaarheid van de angst. Dat komt uit hetzelfde vaatje als terroristen die hun politieke doelen door angst proberen op te dringen aan een bevolking die bang is om bij een volgende aanslag betrokken te raken. Terwijl de werkelijke kans daarop vele malen kleiner is dan op een auto-ongeluk! Het Kremlin probeert cognitieve overbelasting te veroorzaken! Wij hoeven het niet met elkaar eens te zijn, maar wij kunnen het wel eens zijn over de verifieerbare feiten. Onthoudt wie wij zijn en waarom we doen wat we doen.

De kansen die noodzaak biedt, mogen niet over het hoofd worden gezien."

"Lieve beeldbuisbelangstellenden: tot volgende keer!"